

Noterde çalışan personel tarafından çalınan para ve cari hesaptan kullanılan avans tutarının gider kaydedilip edilmeyeceği hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	62030549-120[68-2012/903]-1435
Tarih	04.09.2013

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü)

Sayı : 62030549-120[68-2012/903]-1435

04/09/2013

Konu : Noterde çalışan personel tarafından çalınan para ve cari hesaptan kullanılan avans tutarının gider kaydedilip edilmeyeceği.

İlgide kayıtlı özelge talep formu ve eklerinden, ... Vergi Dairesi Müdürlüğünün ... vergi kimlik numarasında kayıtlı mükellefi olduğunuz, Noterliğinizde çalışan bir personelin, kasadaki 38.600,00 TL'yi çaldığı, söz konusu şahsın polise vermiş olduğu 12/03/2012 tarihli ifadesinde söz konusu tutarı aldığını beyan ettiği, olayın İstanbul 8. Asliye Ceza Mahkemesinde dava konusu yapıldığı, adı geçen Mahkemenin ... tarihli ve ... Dosya No.lu kararı ile yasa yolu açık olmak üzere şahsın suçluluğunu karara bağladığı, bu arada işten çıkarılan şahsın Noterliğinizde 3.500,00 TL avans borcunun da bulunduğunu belirtilerek, çalınan ve avans olarak kullanılan tutarların Vergi Usul Kanunu ve Gelir Vergisi Kanununa göre gider olarak yazılıp yazılamayacağı hususunda bilgi talep edildiği anlaşılmakta olup, konu hakkında Başkanlığımız görüşü aşağıda açıklanmıştır.

VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN:

213 sayılı Vergi Usul Kanununun "Değersiz alacaklar" başlıklı 322 nci maddesinde, "Kazai bir hükme veya kanaat verici bir vesikaya göre tahsiline artık imkan kalmayan alacaklar değersiz alacaktır.

Değersiz alacaklar, bu mahiyete girdikleri tarihte tasarruf değerlerini kaybederler ve mukayyet kıymetleriyle zarara geçirilerek yok edilirler.

İşletme hesabı esasına göre defter tutan mükelleflerin bu madde hükmüne giren değersiz alacakları, gider kaydedilmek suretiyle yok edilirler." hükmü yer almaktadır.

Bu hükme göre, bir alacağın değersiz alacak sayılabilmesi için alacağın iş ve işletme ile ilgili olması, ticari veya zirai faaliyet sonucu olarak doğmuş bulunması, kazai bir hükme veya kanaat verici bir vesikaya göre alacağın tahsiline olanak kalmadığının anlaşılması, alacağın bilanço veya işletme hesabı esasında defter tutan iktisadi işletmelere ait olması, hatır senedi ile kefaletten doğan alacaklardan olmaması, aciz vesikasına bağlanan alacak olmaması gerekmektedir.

Maddede belirtilen "kazai hüküm"den kasıt, alacağın tahsil edilme imkanının tamamen ortadan kalktığını hükme bağlayan bir mahkeme kararının varlığıdır. Yine aynı maddede ifade edilen "kanaat verici bir belge"den söz edebilmek için ise, alacaktan açıkça vazgeçildiğini gösteren bir belgenin ya da tahsil imkansızlığını gösteren bir delilin varlığı şarttır. Vergi mevzuatımızda kanaat verici belgelerin neler olduğu hususunda kesin bir hüküm olmamakla birlikte, gerek Danıştay'a intikal eden ihtilaflar sonucu verilen kararlarda gerekse Gelir İdareimizin uygulamalarında; alacaktan vazgeçildiğini gösteren ve inandırıcı olan anlaşmalar ve benzeri vesikalar (mektup, muhasebe evrakı ve yazılı her türlü belge gibi), borçlunun kesin olarak yurt dışına çıkmış olduğunu gösteren belgeler kanaat verici belge olarak kabul edilmektedir.

Bu hüküm ve açıklamalara göre, Noterliğiniz kasasından bir çalışan tarafından çalınan paranın, noterlik faaliyetiniz sonucu doğan bir alacak olmaması nedeniyle değersiz alacak olarak değerlendirilmesi mümkün bulunmamaktadır.

GELİR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN:

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 65 inci maddesinde, her türlü serbest meslek faaliyetinden doğan kazançların serbest meslek kazancı olduğu hüküm altına alındıktan sonra, serbest meslek faaliyeti; sermayeden ziyade şahsi mesaiye, ilmi veya mesleki bilgiye veya ihtisasa dayanan ve ticari mahiyette olmayan işlerin işverene tabi olmaksızın şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapılması şeklinde tanımlanmıştır.

Anılan Kanunun 66 ncı maddesinde de serbest meslek faaliyetini mutad meslek halinde ifa edenlerin serbest meslek erbabı olduğu belirtilerek maddenin ikinci fıkrasının (1) numaralı bendinde,

noterler, noterlik görevini ifa ile mükellef olanların serbest meslek erbabı olacağı hükmüne yer verilmiştir.

Söz konusu Kanunun "Mesleki Giderler" başlıklı 68 inci maddesinin birinci fıkrasında, serbest meslek kazancının tespitinde hangi giderlerin hasılatından indirileceği belirtilmiş olup, anılan fıkranın (1) numaralı bendinde ise, mesleki kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için ödenen genel giderlerin hasılatından indirilebileceği hüküm altına alınmıştır.

Diğer taraftan, aynı Kanunun "Ücretin Tarifi" başlıklı 61 inci maddesinde; "Ücret, işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerdir.

Ücretin ödenek, tazminat, kasa tazminatı (Mali sorumluluk tazminatı), tahsisat, zam, avans, aidat, huzur hakkı, prim, ikramiye, gider karşılığı veya başka adlar altında ödenmiş olması veya bir ortaklık münasebeti niteliğinde olmamak şartı ile kazancın belli bir yüzdesi şeklinde tayin edilmiş bulunması onun mahiyetini değiştirmez." hükmü yer almıştır.

Öte yandan, Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde ise hizmet erbabına ödenen ücretler ile 61 inci maddede yazılı olup ücret sayılan ödemelerden (istisnadan faydalananlar hariç) 103 ve 104 üncü maddelere göre, gelir vergisi tevkifatı yapılacağı, 96 ncı maddesinde de; "Vergi tevkifatı, 94'üncü madde kapsamına giren nakten veya hesaben yapılan ödemelere uygulanır. Bu maddede geçen hesaben ödeme deyimi, vergi tevkifatına tabi kazanç ve iratları ödeyenleri istihkak sahiplerine karşı borçlu durumda gösteren her türlü kayıt ve işlemleri ifade eder." hükmü yer almaktadır.

Bu hükümlere göre, avans ödemelerinin hizmet erbabına sağlanan bir menfaat olarak kabul edilmesi nedeniyle, söz konusu ödemelerin ücret olarak değerlendirilerek Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesi uyarınca tevkifat yapılması gerekmekte olup, bu şekilde yapılan ücret ödemesinin Gelir Vergisi Kanununun 68 inci maddesi hükmü çerçevesinde serbest meslek kazancının tespitinde indirim konusu yapılması mümkün bulunmaktadır.

Diğer taraftan, Gelir Vergisi Kanununun 68 inci maddesinde serbest meslek erbabının yanında çalışanlar tarafından çalınan paralarla ilgili olarak herhangi bir düzenleme bulunmadığından, Noterliğiniz kasasından çalışanınız tarafından çalınan paranın serbest meslek kazancınızın tespitinde gider olarak indirilmesi mümkün bulunmamaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026